

gjjj SNK

(धवलागिरीमा सर्वाधिक विक्रिय पत्रिका)

थाली नाचको म्युजिक
मिडियो सार्वजनिक
विस्तृत अन्तिम पृष्ठमा

web: www.bikalpanews.com

साप्ताहिक

वर्ष ९ अङ्क ५२ पूर्णाङ्क ४४१ आइतवार, भाद्र २५, २०७४ September 10, 2017, Sunday पृष्ठसङ्ख्या ६+२ मूल्य रु. १०/-

स्याउ खेती विस्तारसँगै उत्पादन बढ्दो

■ सन्तोष गौतम/नवतिकल्प

कोवाङ (मुस्ताङ) । स्याउले बजार पाउन थालेपछि मुस्ताङका कृषकहरू उत्साहित भएर खेती विस्तारमा लागेका छन् । सडक सुविधासँगै उत्पादित स्याउ बजारमा पुऱ्याउन सहज भएपछि मुस्ताङमा स्याउ खेती विस्तारले तिब्रता पाएको हो । बेनी-जोमसोम सडक निर्माण भएपछि बजार पाउन थालेपछि स्याउको खेती विस्तार र उत्पादन बढ्दै गएको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले जनाएको छ । गत वर्ष चार हजार ५००

सय मेट्रिकटन स्याउ उत्पादन भएको थियो । यस वर्ष अनुकुल मौसम र उत्पादन दिने नयाँ विरूवा थपिएकाले गत वर्षको तुलनामा दश प्रतिशतले स्याउ उत्पादन बढ्ने अनुमान गरिएको कार्यालयका योजना अधिकृत शिवपुजन गुप्ताले जानकारी दिनुभयो । "जिल्लाभर एक हजार ११५ हेक्टरमा गरिएको स्याउ खेती मध्य ३०० हेक्टरमा लगाइएको बोटले फल दिन्छ" योजना अधिकृत गुप्ताले भन्नुभयो "अनुकुल मौसम, रोगकिराको समस्या कम भएको र नयाँ बोट

थपिएकाले उत्पादन बढेको हो ।" कोवाङ, टुकुचे, माफा, जोमसोम, कागबोनी, ह्युसाङमा रेड, गोल्डेन, रिचारेड, फुजी र रोयल डेलीसियस जातको स्याउ खेती हुन्छ । स्याउ बेचेर एक जनाले वार्षिक एक लाख रूपैया देखि ७०/८० लाख रूपैयाँ सम्म कमाई गर्छन् । स्याउ खेती हिमाली जिल्ला मुस्ताङका बासिन्दाको प्रमुख आयस्रोत बनेको छ । म्याग्दी, बागलुङ, पर्वत, पोखरा, चितवन, काठमाडौं, चितवन, धादिङ, तनहुँ, स्याङ्जामा मुस्ताङको स्याउ निकासी हुने गरेको छ । गत वर्ष

२३ करोड रूपैयाँ मूल्य बराबरको तिन हजार २०० मेट्रिकटन स्याउ मुस्ताङबाट निकासी भएको कृषि विकास कार्यालयले जनाएको छ । सडक र स्याउले मुस्ताङका कृषकको जिवनमा नसोचेको परिवर्तन ल्याएको कोवाङका रत्नप्रसाद शेरचनले बताउनुभयो । मुस्ताङका खाली पाखो र बगरमा स्याउ खेती विस्तारको लहरने चलेको छ । अधिकतम स्याउ बगैँचा फल टिप्नु अघि नै विक्री भइसकेको छ । बगैँचामा लटरम्म स्याउ फलेकोमा बाँकी पृष्ठ ७ मा

नांगीमा कोशेली घर

■ नवतिकल्प

म्याग्दीको अन्नपूर्ण गाउँपालिका ट नांगीका उद्यमीहरूले स्थानीय उत्पादनको बजारीकरणका लागि कोशेली घर (विक्री कक्ष) स्थापना गरेका छन् । अन्नपूर्ण धौलागिरी सामुदायिक पदमार्ग अन्तर्गत पर्ने नांगीको भ्रमणमा आउने आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकलाई लक्षित गरेर नांगी स्थित सामुदायिक लज परिसरमा कोशेली घर स्थापना गरेका हुन् ।

वडा कार्यालयको सहयोग र उद्यमीहरूले श्रमदान गरेर दुई लाख रूपैयाँको लागतमा विक्री कक्ष भवन निर्माण गरिएको उद्यमी जसमाया पुजाले बताउनुभयो । विक्री कक्षमा नांगीमा उत्पादित नेपाली कागजबाट तयार गरिएको डायरी, सपीड ब्याग, नोटबुक, ल्याम्पसेट, कागजका गहना, स्वीटर, टोपी, भोला, आरूबखडाको जाम, च्याउ लगायतका सामग्री राखिएको छ ।

नांगी भ्रमणमा आउने पर्यटकहरूले कोशेलीको रूपमा ति सामान किनेर लैजान सजिलो होस भनेर विक्री कक्ष सञ्चालन गरिएको उद्यमी राममाया पुनले बताउनुभयो । उद्यमीले तयार पारेका सामग्री कोशेली घरमा संकलन गरि विक्री गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

उद्यमीहरूलाई सामान बेचन र पर्यटकलाई नांगी गाउँको पहिचानको रूपमा सामान किनेर लैजान सजिलो भएको छ । ७ जनाले नेपाली कागजबाट सामान बनाउने र १५ जनाले भोला, स्विटर, टोपी, गलबन्दि बुन्न तथा जाम बनाउने गर्दै आएका छन् । सामान विक्री गर्न बजार जाँदा धेरै समय लाग्नुका साथै उचित मूल्य नपाउने समस्या भएपछि कोशेली घर सञ्चालन गरिएको उद्यमी कुमारी चोचाङगीले बताउनुभयो । विक्री कक्ष रहेको भवनमा मगर संग्रहालय समेत सञ्चालन गर्ने उनीहरूको योजना छ । संग्रहालय सञ्चालनका लागि मगर समुदायको दैनिक जिवनयापनमा प्रयोग हुने परम्परागत सामग्रीहरू संकलन गर्न थालिएको छ ।

नांगीका उद्यमीहरूलाई लघुउद्यम विकास कार्यक्रम र गरिवी निवारण कोषले तालीम, घुम्ती कोष र बजारीकरणमा सघाउँदै आएका छन् । दम्ब प्रभावीताका लागि बजार निर्माण परियोजना अन्तर्गत दुई वटा उत्पादन समूहमा आवद्ध उद्यमीलाई गरिवी निवारण कोषले घुम्ती कोष सञ्चालनका लागि चार लाख रूपैया भन्दा बढी उपलब्ध गराएको छ ।

यसैगरी परम्परागत सिपको संरक्षण, नवसायिक उत्पादन र आधुनिक औजारको प्रयोग सम्बन्धि तालीमका साथै विभिन्न ठाउँमा प्रदर्शनीको व्यवस्था मिलाएको धौलागिरी सामुदायिक स्रोत विकास केन्द्रका कार्यक्रम संयोजक रमेश पौडेलले बताउनुभयो ।

सूचना

दुई पाङ्गे सवारी साधनको अगाडि/पछाडि स-साना बालबालिका राखी सवारी साधन चलाउँदा अनिवार्यरूपमा बालबालिकालाई सुरक्षित बेल्टले बाँधी आवश्यकताअनुसार हेल्मेट समेत लगाइदिने गरौं ।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

प्रो. रिम कटवाल क्षेत्री/हरि मण्डारी
रारा अटोमोबाइल्स
पर्वत बेनी, पक्की पुल नजिकै, हाइवे रोड
(फोन : ०६६-५२०६५, मोवाइल ९८५७६२९८६३, ९८०६९३०४५०)
हाम्रो सेवाहरू
विगत लामो समयदेखि कालीपुलबाट सेवा प्रवाह गर्दै आएको रारा अटोमोबाइल्स अब पक्की मोटरेवलपुलको नजिकै पर्वत बेनीको आफ्नै भवनबाट सेवा प्रवाह गरेको जानकारी गराउँदछौं । नयाँ मोडेलका महेन्द्र एण्ड महेन्द्र कम्पनिका सवै गाडी र ट्र्याक्टरहरूको अधिकृत विक्रेता । गाडी मर्मत गनुं परेमा साथै सर्भिसिड गनुं परेमा हामीलाई सम्झनुहोस । टिभिएस ब्राण्डका बाइक र स्कुटीहरू विक्री तथा मर्मत पनि गरिन्छ ।

प्रो. सुरेन्द्रराज शर्मा मो.नं. ९८५७६२९०७७, ९८५७६२९०७७
संगम ट्रेडर्स & संगम हार्डवेयर
कालीपुल (वेष्ट प्वाइन्ट कलेजको नजिक) बेनी, म्याग्दी
फोन : ०६६-५२९९९७, फ्याक्स : ०६६-५२०६२८
हाम्रो सेवाहरू
हात्तीकहाँ निर्माण सम्बन्धी सतपूर्ण सामग्रीहरू (छड, सिमेन्ट, कर्कटपाता, पाइप, पाइप फिटिङका सामान, रंगरोजण) थोक तथा फुटकर थोक मूल्यमा पाइन्छ ।
ब्रिज सिमेन्ट र पञ्चकन्याबाट उत्पादित सम्पूर्ण सामानका साथै नेरोल्याक पेन्टसको अधिकृत विक्रेता
हाम्रो सेवा दरबाड बजारबाट पनि- फोन : ०६६-६८००७७

प्रो. नारायण जि.सी. मो.नं. ९८५९०९८६२३
जि.सी. एण्ड क्रस्टर उद्योग
तथा
बि.एन. कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.
बेनी नगरपालिका-५, बगुवाखोला, म्याग्दी
सम्पर्क: ०६६-५२९०३३, ९८०९०९८६२३, ९८०५२०६२३५
हाम्रो सेवाहरू
आधुनिक क्रस्टर जेभिनबाट उत्पादित उच्च गुणस्तरको बिडी, बाबुवा, जनावल आदि बाहिपुजा हाजीत्यर्य नरकनुहोन् ।
देशी उच्चगुणको पुष्पाभित्त, डोभर, टिमर आदि बाहिपुजा तयार हाजीत्यर्य तयार गर्न सक्नेछौं ।

पाठक आवाज

नसुधिएको सार्वजनिक यातायात

बागलुङ, बेनी र पर्वत देखी काठमाडौं चल्ने यातायात सुधार उन्मुख नै छ। साधरणबस बाट डिलक्स र एसी भयो। बसको रंग त बदलियो तर समिति र न्यवसायीहरू कहिल्यै बदलिनन्। बोलिचाली न्यवहार उस्तै ।

अझ रात्रीबसको खानाको त के कुरा ? एकलेफाँटमा रातको २ बजे।

पहिलो कुरा समयको, हामी नेपालीहरू कसैको घरमा पनि रातको २ बजे खाना पाक्दैन। र हाम्रो खाने बानी पनि छैन।

दोस्रो कुरा खानाको गुणस्तरको, रातको २ बजे खुवाउने खाना कतिबेला पाक्छ होला ? रातको १२, १०, ८, ६ होईन यो खानाको तयारी बिहानै देखि गरिएको हुन्छ र दिनमा पकाउन शुरू गरिन्छ। साँझ नपर्दै खाना तयार हुन्छ। साँझ तयार खाना रातको २ बजे बासी हुन्छ कि हुँदैन।

तेस्रो कुरा स्वास्थ्यको, साँझ ६ बजे बेनी वा काठमाडौंबाट छुट्ने बसमा यात्रुहरूलाई केबल एक बोत्तल पानीको भरमा रातको २ बजे एकलेफाँट पुऱ्याउँदा ८ घण्टा पेट खाली हुन्छ। पेट खाली हुँदा जुन समस्या छ त्यो भन्दा बेसी समस्या रातको २ बजे कम गुणस्तरको बासी खाना खादा भैरहेको छ।

चौथो कुरा स्वच्छताको, खाना पाक्ने चुलो (किचन), खाना बस्ने ठाँउ (डाइनिंग) शौचालय आदिको अवस्था साह्रै दयनिय छ। साथमा मध्यरातमा उठेर जिगरिङग कपाल लिएर भन्थो बोल्दै खाना खुवाउने कुनै तालिम नभएका रेष्टुरेन्ट मजदुरहरू।

पाँचौं कुरा मुल्यको, जुन मुल्य हामिले तिरेका छौं त्यो अनुसार बसको सुविधा छैन। एकलेफाँटको खानाको मुल्यको त के कुरा ?

छैठौं कुरा मालहुंगाको, हामी सबै मालहुंगा समस्याबाट उत्तिकै पीडित छौं। काठमाडौंबाट बेनी जाने बसमा बागलुङ र बागलुङ जाने बसमा बेनीका यात्रु चढाईन्छ। जुन कुरा यात्रुलाई बिहान मालहुंगा भार्दा मात्र थाहा हुन्छ। कहिलेकाही त भाडा थप तिर्नु पर्छ।

यातायात र होटेल न्यवसायी भएर उपभोक्ता माथी लुट र गम्भीर स्वास्थ्यमा आघात पुऱ्याउने काम भैरहेको छ। जसले मानसिक स्वास्थ्यमा समेत असर गरेको छ। जसको जति निन्द्य गरेपनि कम हुन्छ। समस्या समाधान गर्न बेलैमा सम्बन्धित सबैको ध्यान जाओस् ।

- सुवास वि.क.

कैदीबन्दीको मृत्युलाई किन गुपचुप पारियो ?

म्याग्दी कारागारमा बन्दी जिवन विताइरहेका एक जनाको हालै मात्र मृत्यु भयो । जबरजस्ती करणीको सजाय भोगिरहेका मंगला गाउँपालिका २ बावियाचौरका एक न्यक्तिको कारागार प्रशासनको लापरवाहिका कारण मृत्यु भएको भन्ने सुन्नमा आएको छ । कारागारमा विरामी अवस्थामा रहेका उक्त बन्दीले समयमा उपचार समेत पाएनन् । सामान्य खालका समाचारहरू समेत बाहिर आउने म्याग्दीमा कैदी बन्दीको मृत्यु हुँदा कुनै समाचार आएन । कारागार प्रशासनले यो विषयलाई किन बाहिर ल्याउन चाहने ? किन र कसरी उक्त कैदी बन्दीको मृत्यु भएको हो सत्य तथ्य बाहिर ल्याउन म माग गर्दछु ।

- अनिल शर्मा, बेनीबजार

साताका तस्वीर

सन्तोष गोतम

हिमाली सौन्दर्य : मुस्ताङको थासाङ गाउँपालिका २ कोवाङबाट देखिएको धौलागिरी हिमालको दृष्य । निलगिरी र धौलागिरी हिमालको फेदीमा रहेको कोवाङ गाउँ पर्यटकीय दृष्टिकोणले सम्भावनायुक्त छ । कोवाङको पुर्वतर्फ निलगिरी र पश्चिमतर्फ धौलागिरी हिमाल अवस्थित छ ।

नेपाली कागजको सामग्री बनाउँदै : म्याग्दीको अन्नपूर्ण गाउँपालिका ८ नागीमा रहेको हिमाञ्चल हाते कागज उद्योगमा नेपाली कागजबाट विभिन्न सामग्री बनाउँदै महिला उद्यमीहरू । नेपाली कागजबाट उनिहरूले डायरी, नोटबुक, सपीड ब्याग, ल्याम्प सेटका साथै विभिन्न गहनाहरू समेत तयार पार्ने गरेका छन् ।

थापाखोलाको विद्युतगृह : मुस्ताङको थासाङ गाउँपालिका १ टुकुचमा निर्माण भएको १३.६ मेगावाट क्षमताको थापाखोला जलविद्युत आयोजनाको विद्युतगृह । माउन्ट कैलाश ईनर्जी प्रा.लीले निर्माण गरेको थापाखोला जलविद्युत आयोजनाले परिक्षण उत्पादन सुरु गरेको छ । असोजदेखि उत्पादीत विद्युत केन्द्रिय प्रसारण लाईनमा जोड्ने थापाखोला जलविद्युत आयोजनाले तयारी गरेको छ ।

STUDY & WORK IN JAPAN

Admission Open .....

Our Services:-

- Basic, Intermediate & advance language with audio & video classes.
- NAT-TEST, JLPT, Top-j, IELTS, TOFEL & EPS-TOPIK Preparation Classes.
- Free Processing.
- Part time job Supported by School.
- Above +2, Bachelor & Masters students can apply.
- High visa Success rate
- City on your choice

TOKYO, CHIBA, NAGOYA, OSAKA, SENDAI, HOKKALDO, FUKUOKA & Many more.

INTAKE: April/July/October/January

Your bridge for aboard study in **Japan** for more detail visit us.....

S. Raj Language Institute (P) Ltd.
Sangam Chock-Beni

Contact: ☎ 069-521185, 9846779548

LIVE LEARN EARN

निर्णय हजुरको सव्लाह हाकी, उचित परामर्शको लागि सम्पर्क गर्नुहोला ।

हार्दिक बधाई

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डद्वारा २०७४ मा प्रकाशित कक्षा १२ को परीक्षाफलमा धौलागिरि अञ्चलमै सर्वोत्कृष्ट नतिजासहित अधिकांश विद्यार्थी उत्तीर्ण गराउँदै यस विद्यालयबाट १ जना विशिष्ट श्रेणी र १८ जना प्रथम श्रेणीसहित ७५ जना विद्यार्थीहरु उत्तीर्ण हुन सफल भएकोमा हार्दिक बधाई ज्ञापन गर्दै उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दछौं ।

गंगा शेरपुञ्जा मगर

(८४.४०%)

धौलागिरि अञ्चल प्रथम

सोपियाकुमारी जिंसी
७२.२०%

गणेशकुमार खत्री
७०.८०%

ईश्वर जिंसी
७०.४०%

पूधीमाया परियार
६७.८०%

बन्दना परियार
६७.६०%

आशिष ढुङ्गाना
६६.६०%

जीवनकुमार पुर्जा
६६.६०%

संगीता परियार
६६.४०%

सफल खड्का
६५.८०%

प्रमिसा कार्की
६५.६०%

सुष्टि थापा
६५.४०%

दिलबहादुर रामदाम
६४.८०%

टिकाजीत पुन
६४.००%

एन्जला शेरचन
६४.००%

सरेन बानियाँ
६२.२०%

अनिष भण्डारी
६१.८०%

हरिबहादुर खत्री
६१.४०%

सनम रेग्मी
६१.००%

पुनम रोका

एलिना गर्बुजा

अमृतबहादुर कटुवाल

अमृता पुन

अर्जुन जिंसी

अशुमा श्रेष्ठ

बनिता घर्तीमगर

विधान सुवेदी

विजय घर्तीक्षेत्री

विजय कार्की

चिरन मल्ल

गीता गर्बुजा

गोकुल नेपाली

इच्छा भण्डारी

कृषा श्रेष्ठ

कुशल सापकोटा

लक्ष्मण खड्का

लेनिसा मल्ल

लिजा शेरचन

महन पुन

महेश वि.क.

मनिला शेरपुञ्जा

मिलन शेरपुञ्जा

मुस्कान पुन

निलम चोखाल

ओमकार शेरपुञ्जा

पविता घर्ती

पवित्रा खत्री कोइराला

पदम गर्बुजा

प्रविण बुढाथोकी

प्रदिप शेरचन

प्रकाश खत्री

प्रमिश शाही

प्रेमबहादुर नेपाली

पूर्णमा सार्की

पूर्णमा श्रेष्ठ

रविन शाही

रविना शाही

राजीव कार्की

रजिना शर्मा

राजू वि.क.

रश्मी भण्डारी

रेजिना बानियाँ

रमस रोका

सविना मल्ल

साजन नेपाली

सनम रेग्मी

संगीत क्षेत्री

संगीता कार्की

सन्तोष आचार्य

सरला कँडेल

सरिता किसान

सशील शर्मा

शोभा खत्री

शुभ नेपाली

सिद्धार्थ कार्की

सोनिया पुर्जा

सुधा घर्तीमगर

वेलसन श्रेष्ठ

यशोदा पुन

त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त वेष्ट प्वाइन्ट कलेज, बेनी, म्याग्दीमा चार वर्षे बिबिएस प्रथम वर्षमा शैक्षिक सत्र २०७४/०७५ का लागि भर्ना खुलेको व्यहोरा सहर्ष जानकारी गराउँदछौं । कक्षा सञ्चालन मिति : २०७४ कार्तिक २६ गतेदेखि

डा. लाल रापचा
प्रिन्सिपल

दिलकुमार श्रेष्ठ
अध्यक्ष, शिक्षक अभिभावक संघ

शिवकुमार श्रेष्ठ
अध्यक्ष

न्यू वेष्ट प्वाइन्ट आवासीय माध्यमिक विद्यालय परिवार

बेनीबजार, म्याग्दी

सम्पादकीय ...

बीपीको सम्मान !

नेपाली प्रजातान्त्रीक आन्दोलनका जन-नायक विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाको १०८ औं जन्मजयन्ती शनिवार मनाइएको छ । वि.सं.१९७१ भाद्र २४ का दिन वनारसमा जन्मिएका बीपी नेपालीहरूको मन मस्तिष्कमा छापका राजनीतिज्ञ हुनुहुन्छ । नेपालको आधुनिक प्रजातान्त्रिक राज्य व्यवस्था प्रणेताका रूपमा पनि उहाँलाई लिइन्छ । नेपालीहरू उहाँलाई राजनैतिक जननायक, महामानव, युगपुरुषका पर्यायवाचीका रूपमा सम्मान गर्छन । बीपीको राजनीतिक जीवनको शुरुवात भारतबाट भयो । युवा अवस्था टेक्दा नटेक्दै बेलायती उप-निवेश विरुद्ध भारत छोडो आन्दोलनमा सक्रिय सहभागीता देखाउनुभयो । वि.सं. १९८७ आन्दोलनकै क्रममा पटक पटक भारतमा ठारपातारी हुनुभयो । भारतको जेलमै रहदा उहाँका बाबु कृष्णप्रसाद कोइरालाको निधन भयो । तत् पश्चात उहाँ नेपाल फर्कि राजनीतिमा होमिनुभयो । जुन वेला नेपालमा जहानिया राणा शासन थियो । राणा शासनको अन्त्यका लागि उहाँको योगदान ठूलो छ । यदि राणा शासनको अन्त्य नहुँदो त अहिलेको नेपाली समाजको कल्पना पनि गर्न सकिदैनथ्यो ।

कोइरालाकै सक्रियतामा नेपालबाट १०८ वर्ष लामो राणा शासनको अन्त्य गरियो र नयाँ नेपाल निर्माणको शुभ्रपात भयो । समृद्ध र समुन्नत नेपाल निर्माण उहाँको सपना थियो । भारतमा महात्मा गान्धीबाट संचालित बेलायती उपनिवेश विरुद्ध समाजवादी आन्दोलनमा बीपी कोइराला लगायत उहाँको पूरा परिवार नै होमिएका थियो । यसैको प्रभाव स्वरूप नेपालमा बीपीको नेतृत्वमा राणा शासन विरुद्धको आन्दोलन भयो । प्रजातन्त्र र समाजवादलाई मौलिक चिन्तनका आधारमा जोड्दै अन्तर्राष्ट्रिय आन्दोलनमा उहाँको सहभागीताले बीपी सोसलिस्ट इन्टरनेसनलको उपाध्यक्ष भई नेपाललाई विश्व राजनीतिक मञ्चमा चिनाउनुभयो । जर्मन समाजवादी नेता विल्ही ब्रान्टले सोसलिस्ट इन्टरनेसनललाई वासिङ्टन र मस्कोको उग्र शीतयुद्धताका पनि उम्दो अन्तर्राष्ट्रिय आन्दोलन बनाउनु र त्यसमा बीपीको नेतृत्व तहको सहभागीता आफैमा कल्पनातीत छ । बीपीको त्यो प्रजातान्त्रिक समाजवादको मौलिक चिन्तनकै राजनीतिक विकासक्रमको उपज हो- मौजूदा मुलुकको संविधान भन्दा फरक नपर्न सक्छ । संविधानले प्रजातान्त्रिक समाजवादको मौलिक चिन्तनलाई संविधानको प्रस्तावनामा भनेको छ, नागरिक स्वतन्त्रता, मौलिक अधिकार, मानव अधिकार, वालिग मताधिकार, आवधिक निर्वाचन, पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रता तथा स्वतन्त्र, निष्पक्ष र सक्षम न्यायपालिका र कानुनी राज्यको अवधारणा लगायत लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यतामा आधारित समाजवादप्रति प्रतिबद्ध रही समृद्ध राष्ट्र निर्माण गर्ने । बीपीले निर्माण गरेको नेपाली काँग्रेस, नेकपा (एमाले) र तत्कालीन नेकपा माओवादी (हाल नेकपा माओवादी केन्द्र) मुख्य दल लगायतले निर्माण गरेको यो संविधान प्रजातान्त्रिक समाजवादी महामार्गबाट समृद्ध राष्ट्र निर्माणको विशिष्ट घोषणापत्र पनि हो । नयाँ संविधानलाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गर्न सकेमा मात्र बीपीप्रतिको सम्मान हुन्छ ।

गाउँका जनतालाई हसाउन सक्ने, गाउँको मुहार फेर्न सक्ने नै सच्चा समाजवाद हो भनेर समाजवादको व्याख्या गर्नुभएको थियो । योजनाहरू सधैँ गरिब र तल्लो वर्ग लक्षित हुन पर्ने वि.पि.को धारणा थियो । त्यस्ता गरिब कौटुम्बिक योजनहरू वनाउँदा शहरका कोठा भित्र वसेर कोरा कल्पनाका आधारमा भन्दा वास्तविकतामा वन्दु उहाँ बताउनुहुन्छथ्यो । उहाँको समृद्ध नेपालको खाका नेपाललाई सिंगापुर वा अमेरिका वनाउनी थिएन । राज्यले जनतालाई जाँस, वास, कपास, शिक्षा, स्वास्थ्य जस्ता अत्यावश्यक आवश्यकताको प्रत्याभूतिबाट समृद्ध वाटो अगावु पर्नेमा उहाँको जोड थियो । हिजोआज विशेषत नेपाली काँग्रेसका केहि नेताहरूले समाजवादको अपव्याख्या गर्न थालेका छन् । बीपीको सिद्धान्तका कुरा गर्ने तर व्यवहारीक कार्यान्वयनमा शुन्य सावित हुने । यसले बीपीको सच्चा सम्मान हुनसक्दैन । नेपाली समाजलाई समाजवादको दिशातिर लैजाँने हो भने बीपीका विचारहरूलाई सवैले आत्मसाथ गर्नुपर्दछ । बीपीको विचारलाई आत्मसाथ नगर्दा सम्म उहाँप्रति सच्चा सम्मान हुनसक्दैन ।

16k0fl, k|t|qmf / ; 'enfj

नवविकल्प साप्ताहिकमा छापिएका लेख, समाचार वा अन्य सामाग्रीमाथि आफूलाई लागेका विचार, धारणा पठाउनुहुन अनुरोध छ । स्वच्छ र सटिक तथा आलोचनात्मक टिप्पणीलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

सम्पर्क:

bikalpanews@gmail.com

फोन : ०६५-५२०५५५ मो.नं. : ९८४७६२४२६

यसरी भएको थियो म्याग्दी जिल्लाको नामकरण

....“म्याग्दी” नदी बहने मुख्य भूमिमा प्राचीनकालदेखि नै मगरको बस्ती भएकोले यो क्षेत्रका गाउँ, ठाउँ, नदी र पहाडको नाम मगर भाषामा रहेको हुनु पर्दछ भन्ने भनाई सान्दर्भिक देखिन्छ । किनभने कुनैपनि गाउँ, ठाउँ, नदी वा पहाडको नाम त्यो क्षेत्रमा बस्ने जातिले बोल्ने भाषाको आधारमा रहन गएको हुन्छ । कुनै स्थानको नामकरण कसरी हुन्छ भन्ने सन्दर्भमा स्थाननाम कोशमा यस्तो लेखिएको छ- “ जनताजनार्दन नै स्थाननामको स्रष्टा हो । त्यसैले स्थाननाम हाम्रो भाषिक तथा सांस्कृतिक निधि हो ।

- कर्णबहादुर बनियाँ

विषय प्रवेश

म्याग्दी जिल्ला चार नम्बर प्रदेशमा पर्ने एक पहाडी भू-भाग हो । यो जिल्लाको पूर्वमा मनाङ, कास्की र पर्वत, पश्चिममा बाग्लुङ र रुकुम, उत्तरमा डोल्पा र मुस्ताङ तथा दक्षिणमा बाग्लुङ जिल्ला पर्दछन् । मध्यकालमा वर्तमान म्याग्दी जिल्लाले चर्चेको भू-भागमा 'पर्वत राज्य' नामक एक स्वतन्त्र राज्य थियो । पर्वत राज्य नेपालमा गाभिएपछि यो क्षेत्र नेपालको एक प्रशासनिक एकाइको रूपमा मात्र रहन गयो । पाल्पा गौंडाको स्थापनापछि यो क्षेत्रको प्रशासन सोही गौंडाबाट सञ्चालन भयो । राणा शासनको पतनपछि यो क्षेत्रको प्रशासन बाग्लुङ जिल्लाले हेर्दथ्यो । वि.सं. २०१८ सालमा नेपाललाई चौध अञ्चल र पचहत्तर जिल्लामा विभाजन गरिएपछि यो क्षेत्रलाई धवलागिरी अञ्चल अन्तर्गतको एक प्रशासनिक एकाइको रूपमा राखियो जसको नाम 'म्याग्दी जिल्ला' रहन गयो ।

राणा शासनको अन्त्यपछि नेपालको प्रशासनिक व्यवस्थामा पनि अनेकौँ परिवर्तनहरू भए । केन्द्रीय प्रशासन यन्त्रमा भएको फेरबदललाई सुचारू रूपले सञ्चालन गर्नका लागि स्थानीय प्रशासन यन्त्र पनि सबल र सक्षम बनाउन आवश्यक थियो । तर कतिपय जिल्लामा भौगोलिक कठिनाइका कारण उक्त कार्य सहज थिएन । त्यसकारण नेपालको प्रशासनिक विभाजनलाई सहज र सरल बनाउने कुरा प्रजातन्त्रको अभ्युदय हुँदासाथ उठेको हो तापनि सो कार्य धेरै वर्षपछि मात्र कार्यान्वयन भयो ।

वि.सं. २०१८ साल कार्तिक १६ गते नेपाललाई १४ अञ्चल र ७५ जिल्लामा विभाजन गरियो । त्यतिखेर तत्कालीन बाग्लुङ जिल्लालाई धवलागिरी अञ्चल कायम गरी त्यस अन्तर्गत बाग्लुङ, म्याग्दी, मुस्ताङ र डोल्पा नामका चार वटा जिल्ला राखिएको थियो । यो प्रशासकीय क्षेत्र विभाजनले थुप्रै नयाँ जिल्लाको स्थापना भएको थियो । ती जिल्लाहरूमध्ये म्याग्दी पनि एक हो । यो जिल्लाको भौगोलिक क्षेत्र पूर्वमा कालीगण्डकी र रघुगङ्गा (पर्वत र मुस्ताङ जिल्ला), उत्तरमा रघुगङ्गा र धवलागिरी हिमाल (मुस्ताङ र डोल्पा जिल्ला), पश्चिममा भुजीखोला (बाग्लुङ र रुकुम जिल्ला) र दक्षिणमा डोडेनीखोलाबाट सोलेडाँडाहुँदै निसकोट (बाग्लुङ जिल्ला) तोकिएको थियो । मुलुकको प्रशासनलाई विकेन्द्रीकरणको माध्यमबाट सहज र सरल बनाउने उद्देश्यले नेपाललाई विभिन्न अञ्चल र जिल्लामा विभाजन गरिएको भएतापनि कतिपय जिल्लाहरूमा धेरै वर्षसम्म पनि अलग्गै किसिमका जिल्ला स्तरीय प्रशासनिक निकायहरू स्थापना गरिएको थिएन ।

ती क्षेत्रमा पहिले देखि चल्दैआएको परम्परा अनुसार नै

प्रशासन सञ्चालन हुँदै आएको थियो । धवलागिरी अञ्चलमा पनि अलगअलग चार जिल्ला त स्थापना गरिएको थियो तर जिल्लामा कुनै किसिमका प्रशासकीय निकाय स्थापना नगरिएको हुनाले वि.सं. २०२२ सालसम्म बाग्लुङमा रहेको गौंडाबाट नै प्रशासन सञ्चालन भइरहेको थियो । जिल्लामा के कस्ता प्रशासनिक निकाय आवश्यक पर्ला र तिनीहरूलाई के कस्ता अधिकार दिनु पर्ला भन्ने कुराको निधो नभइसकेको र स्थानीय स्वायत्त शासनलाई गाउँगाउँसम्म पुऱ्याउने उद्देश्य रहेको हुनाले वि.सं. २०१८ सालमा गाउँ पञ्चायत ऐन जारी गरी नेपालभर गाउँ पञ्चायतको निर्वाचन सम्पन्न गरियो । त्यतिखेर म्याग्दी जिल्लामा २१ वटा गाउँ पञ्चायत गठन गरिएको थियो । त्यसपछि जिल्ला पञ्चायत ऐन २०१८ जारी गरी ७५ वटै जिल्लामा निर्वाचन सम्पन्न गरी जिल्ला पञ्चायत गठन गरियो । यही सिलसिलामा म्याग्दी जिल्लामा पनि ११ सदस्यीय जिल्ला पञ्चायत गठन गरिएको थियो ।

जिल्ला पञ्चायतको गठनपछि प्रशासन सञ्चालनका लागि जिल्ला पञ्चायतका सभापतिको अध्यक्षतामा लागि स्थानीय प्रशासन यन्त्र पनि सबल र सक्षम बनाउन आवश्यक थियो । तर कतिपय जिल्लामा भौगोलिक कठिनाइका कारण उक्त कार्य सहज थिएन । त्यसकारण नेपालको प्रशासनिक विभाजनलाई सहज र सरल बनाउने कुरा प्रजातन्त्रको अभ्युदय हुँदासाथ उठेको हो तापनि सो कार्य धेरै वर्षपछि मात्र कार्यान्वयन भयो ।

यही कुरा महसुस गरेर वि.सं. २०२२ सालमा 'स्थानीय प्रशासन व्यवस्था ऐन' जारी गरियो । त्यसपछि गौंडा, गोश्वारामा रहेका बडाहाकिमको पद स्वारेज गरियो । यो ऐन लागू भएपछि जिल्ला जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारी रहने र उनको मातहतमा जिल्लाका सम्पूर्ण कार्यालयहरू रहने व्यवस्था गरियो । वि.सं.२०२२ साल चैत्रमा गरिएको यो व्यवस्था नयाा वर्षदेखि कार्यान्वयन गरिएको हुँदा त्यतिखेर देखि मात्र म्याग्दी जिल्लामा पनि छुट्टै प्रशासनिक निकायको स्थापना भयो र प्रमुख जिल्ला अधिकारीको नेतृत्वमा प्रशासन सञ्चालन हुन थाल्यो । यसरी वि.सं. २०२३ सालबाट मात्र म्याग्दी जिल्लामा पूर्ण रूपमा स्थानीय प्रशासन शुरू भएको थियो ।

म्याग्दी जिल्लाको भूभाग मध्यकालको गौरवमय इतिहास बोकेको 'पर्वत राज्य' का गृष्मकालीन शीतकालीन दुवै राजधानी भएको क्षेत्र हो । साथै तत्कालीन पर्वत राज्यले चर्चेको अधिकांश भू-भाग पनि यही क्षेत्रमा पर्दछ । त्यसकारण यो जिल्लाको नाम 'पर्वत जिल्ला'

राखिएको भए यो क्षेत्रको ऐतिहासिकता समेत भल्कने थियो । तर त्यसो गरिएन र यो जिल्लाको नाम म्याग्दी राखियो ।

यो जिल्लाको नाम किन म्याग्दी रहन गयो भन्ने कुरा निकै चाखलाग्दो छ । हुनत यो जिल्लाको नाम विश्वप्रसिद्ध धवलागिरी हिमालको दक्षिण-पश्चिमी भागबाट उत्पत्ति भइ दक्षिण-पूर्वतिर बहने 'म्याग्दी' के कस्ता अधिकार दिनु पर्ला भन्ने कुराको निधो नभइसकेको र स्थानीय स्वायत्त शासनलाई गाउँगाउँसम्म पुऱ्याउने उद्देश्य रहेको हुनाले वि.सं. २०१८ सालमा गाउँ पञ्चायत ऐन जारी गरी नेपालभर गाउँ पञ्चायतको निर्वाचन सम्पन्न गरियो । त्यतिखेर म्याग्दी जिल्लामा २१ वटा गाउँ पञ्चायत गठन गरिएको थियो । त्यसपछि जिल्ला पञ्चायत ऐन २०१८ जारी गरी ७५ वटै जिल्लामा निर्वाचन सम्पन्न गरी जिल्ला पञ्चायत गठन गरियो । यही सिलसिलामा म्याग्दी जिल्लामा पनि ११ सदस्यीय जिल्ला पञ्चायत गठन गरिएको थियो ।

म्याग्दी जिल्लाको नामकरण धवलागिरी हिमालको उत्तर-पश्चिमबाट उत्पत्ति भएर दक्षिण-पूर्वतिर बहने म्याग्दी खोलाको नामबाट राखिएको छ । त्यो नदीको नाम कसरी म्याग्दी रहन गयो भन्ने सम्बन्धमा तीनथरी मत देखा परेका छन्-

(१) कसैकसैले यो नामलाई पौराणिक कथासँग जोडेर हेर्ने गरेको पाइन्छ । उनीहरूको विचारमा दुर्गासप्तशतीमा वर्णित 'जयन्ती मङ्गला काली भद्रकाली कपालिनी' भन्ने देवीका सहस्र नाममध्ये एउटा 'मङ्गला' हो र यो क्षेत्र 'जयन्ती, मङ्गला र काली' को सङ्गमस्थल होहा त्यही मङ्गला भन्ने नाम कालान्तरमा अपभ्रंश भई 'म्याग्दी' बनेको हो र त्यसको परिष्कृत रूप 'म्याग्दी' हो ।

(२) अर्काथरीको भनाइमा म्याग्दी नदीको पुरानो नाम 'मायानदी' हो र त्यही शब्द अपभ्रंश भएर 'म्याग्दी' बनेको हो ।

(३) तेस्रो अवधारणा अनुसार 'म्याग्दी' नदी बहने मुख्य भूमिमा प्राचीनकालदेखि नै मगरको बस्ती भएको पाइन्छ र यो क्षेत्रका गाउँ, ठाउँ, नदी र पहाडको नाम मगर भाषाबाट रहेको पाइन्छ । त्यसकारण यो नदीको नाम पनि मगर भाषाबाटै रहेको हुनुपर्दछ ।

प्रस्तुत अवधारणाहरूको विवेचना पहिलो अवधारणा अनुसार म्याग्दीको नामकरण दुर्गासप्तशतीमा वर्णित 'जयन्ती मङ्गला काली भद्रकाली कपालिनी' भन्ने देवीका सहस्र नाममध्ये एउटा 'मङ्गला' हो । यो क्षेत्र 'जयन्ती, मङ्गला र काली' को सङ्गमस्थल हो । त्यही मङ्गला भन्ने नाम कालान्तरमा अपभ्रंश भई 'म्याग्दी' बनेको हो र त्यसको परिष्कृत रूप 'म्याग्दी' हो भन्ने भनाइ समाज विकासको क्रमसँग मेल खाने खालको छैन । किनभने वर्तमान

म्याग्दी जिल्लाको सदरमुकामको आसपासका क्षेत्र ज्यामरुक, पुला, मल्लाज र राखुमा पौराणिककालदेखि नै आर्य र खस जातिका मानिसको आवतजावत र बसोबास भएको पाइन्छ । पुलस्त्य, पुलह र भरत ऋषिले रघुगङ्गा, म्याग्दी र कालीको संगमस्थलमा तपस्या गरेको कुरा पुराणहरूमा उल्लेख छ । त्यसकारण आर्य र खस जातिका मानिसले काली, म्याग्दी र रघु गङ्गालाई 'काली, मङ्गला र जयन्ती' भनेका हुन सक्दछन् । तर 'जयन्ती, मङ्गला र काली' भन्ने नाम ती नदीको सङ्गम स्थलमा मात्र प्रचलित भएको देखिन्छ । म्याग्दी नदीको मुख्य बहाव क्षेत्रमा मगर जातिको बसोबास भएको पाइन्छ र उनीहरूले त्यो नदीको नाम आफ्नै भाषामा 'म्याग्दी' भन्ने गरेको पाइन्छ । अहिले पनि म्याग्दी नदीको आसपासमा 'मङ्गला' नामबाट पुकारिने बेनीबजारको पश्चिमी भागमा 'मङ्गलाघाट' नामक एउटा सानो बजार छ भने बाबियाचौरमा 'मङ्गला' नामक एउटा शैक्षिक संस्था छ । ती नाम बाहेक अन्य अधिकांश स्थानमा यसलाई 'म्याग्दी खोला' भनिन्छ र यो नदीको आसपासका बासिन्दालाई 'म्याग्दी खोले' भनिन्छ । त्यसकारण यो नदीको नामकरण दुर्गासप्तशतीमा वर्णित 'जयन्ती मङ्गला काली भद्रकाली कपालिनी' भन्ने देवीका सहस्र नाममध्येको 'मङ्गला' भन्ने नामबाट 'म्याग्दी' भएको हो भन्ने भनाई युक्तिसङ्गत देखिँदैन ।

दोस्रो भनाइ अनुसार म्याग्दी नदीको पुरानो नाम 'मायानदी' हो र त्यही शब्द अपभ्रंश भएर 'म्याग्दी' बनेको हो भन्ने भनाइ पनि आधारहीन देखिएकोले यसका बारेमा विशेष चर्चा गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छैन ।

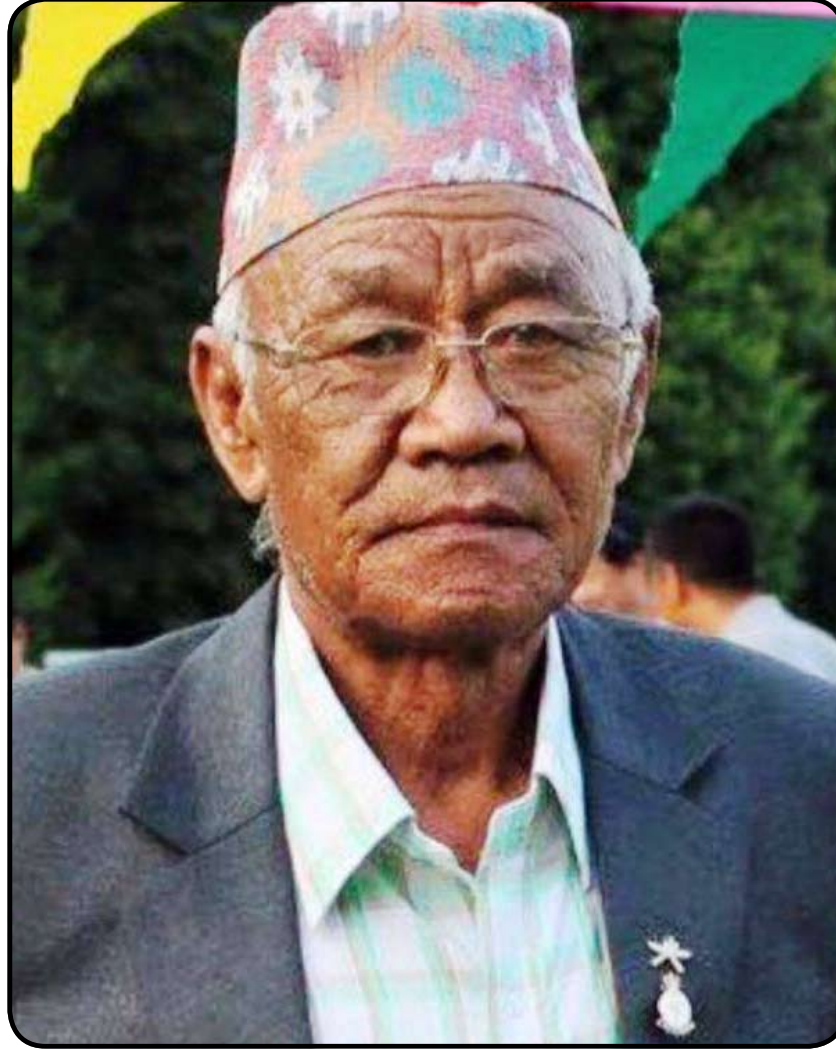
तेस्रो अवधारणा अनुसार 'म्याग्दी' नदी बहने मुख्य भूमिमा प्राचीनकालदेखि नै मगरको बस्ती भएकोले यो क्षेत्रका गाउँ, ठाउँ, नदी र पहाडको नाम मगर भाषामा रहेको हुनु पर्दछ भन्ने भनाई सान्दर्भिक देखिन्छ । किनभने कुनैपनि गाउँ, ठाउँ, नदी वा पहाडको नाम त्यो क्षेत्रमा बस्ने जातिले बोल्ने भाषाको आधारमा रहन गएको हुन्छ । कुनै स्थानको नामकरण कसरी भएको पाइन्छ र यो क्षेत्रका गाउँ, ठाउँ, नदी र पहाडको नाम मगर भाषाबाट रहेको पाइन्छ । त्यसकारण यो नदीको नाम पनि मगर भाषाबाटै रहेको हुनुपर्दछ ।

वास्तवमा भन्ने हो भने जुनसुकै नाम पनि कुनै न कुनै जातजातिको रचनात्मक सिर्जनाको परिचायक हो । साथै स्थाननामको भाषिक व्याख्या कसरी गर्ने भन्ने विषयमा उक्त पुस्तकमा यस्तो लेखिएको छ- 'नेपालका स्थाननामहरूको स्रोतलाई दुई भागमा विभाजित गर्न सकिन्छ । देशको उत्तरी भेकतिर तिब्बती-बर्मेली भाषा परिवारसँग सम्बन्ध स्थाननामहरू पाइन्छन् भने दक्षिणी भेकतिर चाहीँ बाँकी पृष्ठ ७ मा

भाका, भूल, दया, क्षमा र ममता सन्तोष जान्दैन त्यो । इन्द्रै बिलि गरून् भुकेर पदमा त्यो बिलि मान्दैन त्यो ॥
थुप्रोमा उधिनी मिठो र नमिठो छुट्ट्याई छान्दैन त्यो । आयो, टप्प टिप्यो, लग्यो, मिति पुग्यो, टारेर टर्दैन त्यो ॥

भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली

जन्म :

१९९७/०९/१८

स्वर्गारोहण :

२०७४/०५/०५

स्व. पदमबहादुर रोका

हाम्रा प्रातःस्मरणीय पूज्य श्रीमान्/बुवा/हजुरबुवा भू.पू ब्रिटीस आर्मी २११४५१४५ CPL १/२ जि.आर पदमबहादुर रोकाको २०७४ भदौ ५ गते युकेमा निधन भएकोमा दिवङ्गत आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं । साथै यस दुःखद घडीमा हामीलाई धैर्यधारण गर्न साहस र सहानुभूति एवम् समवेदना प्रकट गर्नुहुने आफन्तजन, इष्टमित्र र युकेमा रहेका थिभिडिसी म्याग्दी युके, मोना युके, केन्ट मगर समाज युके, केनिड आमा समूह युके, माईती कुटुम्ब समाज काठमाडौं प्रति हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्दछौं ।

भदौ २१ गते काठमाडौं स्थित पशुपति आर्यघाटमा दाहसंस्कार भएको दिनदेखि गणना गर्दा २०७४ असोज २ गते पर्ने तेह्रौं दिनको पुण्य तिथीको सुद्धान कार्यक्रममा यसै सूचनालाई आधार मानी काठमाडौं बनस्थली स्थित निवासमा उपस्थित भई फुलप्रसाद ग्रहण गरिदिनुहुन सम्पूर्ण आफन्तजन, इष्टमित्रहरुमा अनुरोध गर्दछौं ।

श्रीमती: याममाया रोका

भाइ/बुहारी: कर्णबहादुर रोका/कागदेवी रोका

छोरा/बुहारी:

हर्कराज रोका/नन्दकली रोका
बालचन्द्र रोका/धनकुमारी रोका
दलबहादुर रोका/मनबहादुर रोका
दिपक रोका/नम्रता रोका
प्रकाश रोका/लालदेवी रोका
राजु रोका/ मञ्जु रोका

छोरी/ज्वाई :

पूर्णकली बुढाथोकी/बिरेन्द्र बुढाथोकी
गौमती बुढाथोकी/ रेशम बुढाथोकी
याममती रोका/गमबहादुर रोका
लक्ष्मी थापा (गर्बुजा)/कमल थापा (गर्बुजा)

नाती/नातीनी बुहारी:

उत्तम रोका/मिरा रोका

नातीहरु:

रञ्जन रोका, न्युटन रोका
सिजन रोका, स्वाहन रोका
दिवेल रोका, बिशाल बुढाथोकी
अञ्जेश बुढाथोकी,
भुषण बुढाथोकी
नोबेल रोका (जिसस)

नातीनीहरु:

नबिना बुढाथोकी, रस्मि रोका
सुसिता रोका, शर्मिला रोका
सुमि रोका, युरी रोका
सोफिया रोका, युना रोका
क्यारोलीन रोका, निमेल्ला थापा

नातीनी/नाती ज्वाई :

दिपा थापा/मनोज थापा, सुस्मी रोका/यामबहादुर रोका

एवं समस्त रोका परिवार

मंगला गाउँपालिका ३ पखेर म्याग्दी हाल बनस्थली काठमाडौं

बौद्ध विहारलाई पर्यटकीय गन्तव्य बनाउन जोड

■ नवतिकल्प

म्याग्दीको बेनी नगरपालिका ७ मा रहेका बौद्ध विहारलाई पर्यटकीय रूपमा विकास गर्नुपर्नेमा जोड दिइएको छ । शनिवार म्याग्दी बौद्ध संघको आठौं साधारणसभा तथा पाँचौं अधिवेशनका अवसरमा आयोजित कार्यक्रममा बोल्ने बक्ताहरूले विहारमा भौतिक पूर्वाधारको विकास गरि पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा विकास गरिनुपर्नेमा जोड दिएका थिए ।

अधिवेशनलाई उद्घाटन गर्दै बौद्ध विहार निर्माण जग्गा दाता पुण्यबहादुर शाक्य र लक्ष्मी शाक्यले धार्मिक पर्यटकिय तथा बुद्धको शैक्षिक गन्तव्य बनाउन सबै मिलेर

लागुनुपर्नेमा जोडिदिनुभएको थियो ।

साधारण सभामा बौद्धविहारका संस्थापक अध्यक्ष प्रकाशकुमार केसी, बेनी नगरपालिका ७ का वडा अध्यक्ष राजेन्द्रकुमार श्रेष्ठ लगायतले डेढ रोपनीमा फैलिएको बौद्ध विहारलाई धार्मिक पर्यटकीय दृष्टिकोणमा महत्वपूर्ण रहेको हुँदा प्रचारप्रसार गर्न आवश्यक रहेकोमा

जोड दिएका थिए । पर्यटकीय गन्तव्य बनाउन थप पूर्वाधार निर्माण गर्न लागुनुपर्नेमा जोड दिएका थिए । बौद्ध संघका सचिव याम शाक्यको प्रगति प्रतिवेदन तथा कोषाध्यक्ष कुबिरकुमार श्रेष्ठले आर्थिक प्रतिवेदन

प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । त्यस्तै बौद्ध संघका सहायक संगठन महिला बौद्ध संघको प्रगति प्रतिवेदन रेणुका बर्जाचार्य र आर्थिक प्रतिवेदन कोषाध्यक्ष आसमाया शाक्यले प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । त्यस्तै युवा बौद्ध संघको प्रगति तथा आर्थिक प्रतिवेदन संघका उपाध्यक्ष सचिन शाक्यले प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

साधारण सभामा म्याग्दी बौद्ध संघका अध्यक्ष यजनलाल शाक्यको अध्यक्षता, सदस्य भुनु तिलिचाले स्वागतमन्तव्य रहेको कार्यक्रमको संचालनमा सम्पन्न भएको थियो ।

भेडापालक कृषकलाई औजार र सामग्री सहयोग

■ नवतिकल्प

म्याग्दीको अन्नपूर्ण र रघुगंगा गाउँपालिकाका भेडापालक कृषकहरूलाई औजार र सामग्री वितरण गरिएको छ ।

जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले पोखरेबगर स्थित गाउँपालिकाको कार्यालयमा आयोजित कार्यक्रममा रघुगंगाको भगवती, बेग, अन्नपूर्णको देवा, मुरुङ तातोपानी, दाना, नारच्याङ र शिखका ६३ जना कृषकहरूलाई विभिन्न औजार वितरण गरेको हो ।

परम्परागत रूपमा गरिँदै आएको भेडापालनलाई न्यवस्थित गर्दै मासु र उनको उत्पादन तथा गुणस्तर बढाउने उद्देश्यले कृषकलाई सामग्री उपलब्ध गराइएको बरिष्ठ पशु चिकित्सक मनबहादुर पुनले बताउनुभयो ।

कालीगण्डकी भेडा विकास स्रोत

केन्द्र मार्फत ८ लाख रूपैयाँ भन्दा बढीको औजार र सामग्री वितरण गरिएको कार्यालयले जनाएको छ ।

६६ जनालाई सोलार टुकी र भेडाको उन काट्ने कैची उपलब्ध गराइएको छ । ४ वटा बडीजो (खसी बनाउने मेसीन), ४ वटा पाल, १ वटा प्रोटेबल डिपीड टुकी, २० वटा ऊन कोर्ने कोरेशो, ६० जोडा चर्खा, २० वटा काइयो, २० जोडा गमबुट, ५ वटा डिजीटल तौलने मेसीन, २० वटा रेनकोट, २० वटा टर्चलाईट र ५ जनालाई मोबाईल वितरण गरिएको पशु सेवा प्राविधिक डिल्लीराम रेग्मीले बताउनुभयो ।

कालीगण्डकी भेडा विकास स्रोत केन्द्रका अध्यक्ष मेखबहादुर गर्वुजाको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा

वरिष्ठ पशु चिकित्सक मनबहादुर पुन, अन्नपूर्ण गाउँपालिकाका कार्यकारी अधिकृत अच्युत दाहाल, पशु विकास अधिकृत नरबहादुर बानियाले सामग्री तथा औजार वितरण गर्नुभएको थियो ।

औजार तथा सामग्रीहरू भेडापालकलाई थप न्यवस्थित र न्यवसायीक बनाउन सहयोगी हुने स्रोत केन्द्र विकास समितिका सदस्य श्याम पुनले बताउनुभयो । पशु सेवा कार्यालयको सहयोगमा स्रोत केन्द्र अन्तर्गत भेडा बस्ने गोठ, टहरा निर्माण, चरन खर्कमा जाने बाटो, डिपीड ट्याङ्क निर्माण गरेका छन् । सो क्षेत्रका कृषकहरूले बाह्र हजार भन्दा बढी भेडा पालेका छन् ।

हार्दिक बधाई

शनिवार सम्पन्न न्यू दोभान युथ क्लबको सातौं साधारणसभा तथा तेस्रो अधिवेशनबाट बेनी बैकरोडका अनन्त गिरी अध्यक्षमा निर्वाचित हुनुभएकोमा हार्दिक बधाई ज्ञापन गर्दै वहाँको कार्यकालमा जिल्लामा रचनात्मक क्रियाकलापको अपेक्षा सहित कार्यकालको पूर्ण सफलताका लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

सचिन शाक्य
मूल संयोजक

नन्द कुमार पाइजा (नन्दु)
आर्थिक संयोजक

दुर्गा बुढा मगर
सचिव

विजय किसान
अध्यक्ष

तेस्रो बौद्ध फुटबल प्रतियोगिता

बौद्ध युवा क्लब परिवार

बेनी बजार, म्याग्दी

यसरी .....

भारोपेली भाषा परिवारसित सम्बद्ध स्थाननामहरूको प्राचुर्य छ । पहिलो वर्गका स्थाननामहरू किराँती (राई, लिम्बु), मगर, गुरुङ, तामाङ, तिब्बती (सेर्पा, भोटे, सोका), थकाली, नेवारी आदि भाषाहरूमा छन् भने दोस्रो वर्गका स्थाननामहरूको मुहान नेपाली (खस), मैथिली, भोजपुरी, थारु, अवधी, हिन्दी, अरबी र संस्कृत भाषाहरू हुन् । प्रथम वर्गमा पर्ने स्थाननामहरूको अन्तमा 'लड' (लुङ), 'जोड' (जुङ), 'ला', 'लग्ना', 'दि', 'खु', आदि प्रत्यय रहन्छन् । मोटामोटी रूपमा 'ड' कारमा अन्त हुने सबै स्थाननामहरू यसै वर्गभित्र पर्दछन् । दोस्रो वर्गका स्थाननामहरूको अन्त्यमा 'टार', 'बैसी', 'चौर', 'गढी', 'कोट', 'गञ्ज', 'पुर', 'बजार', 'गाउँ', आदि आउँदछन् ।

माथिको भनाइलाई दृष्टिगत गर्दा के स्पष्ट हुन्छ भने 'म्याङ्दी' मगर भाषाको शब्द हो । किनकि यसको अन्त्यमा 'दी' प्रत्यय आएको छ । गण्डकी, धवलागिरी, लुम्बिनी र राप्ती भेक बढी मात्रामा मगर जातिको बसोबास भएको क्षेत्र हो । प्राचीनकालदेखि मध्यकालको पूर्वार्द्धसम्म यस क्षेत्रमा मगर राजाहरूका 'धुम' राज्यहरू भएको पाइन्छ । त्यसकारण यस क्षेत्रलाई 'मगराँत' भनिन्छ । अर्को कुरा म्याङ्दी नदीको उत्पत्तिदेखि यसको बहाव क्षेत्रका आसपासका अधिकांश स्थानहरूमा पहिलो आवादी मगरहरूको भएको पाइन्छ । किनभने ती क्षेत्रका नामहरू जस्तै- मुदी, मल्कवाङ, खिवाङ, मराङ, शिवाङ, राजदाङ, मगरदाङ, दर्बाङ, रनवाङ, थाङवाङ, भाङवाङ, कोत्रवाङ, बराङजा, सिङ आदि मगर भाषाबाट आएका छन् । अतः स्थाननाम कोशमा भनिए भैं 'कुनै स्थानको नामकरण सम्बन्धी व्याख्या भाषिक आधारमा गर्ने हो भने म्याङ्दीको नामकरण मगर भाषाबाट भएको हो भन्ने ठहर गर्नुपर्ने हुन्छ ।

उपर्युक्त तथ्यहरूको आधारमा के भन्न सकिन्छ भने 'म्याङ्दी' मगर भाषाको शब्द हो । यो शब्दलाई कसैले 'मेङ्दी' भनेका छन् भने कसैले 'म्याङ्दी' भनेका छन् । मगर भाषामा यो शब्दको अर्थ के हुन्छ भन्ने विषयमा पनि विद्वानहरूको मत बाकिएको छ र फरकफरक विचार आएको छ ।

एकथरी विद्वानहरूले यो नदीलाई मगर भाषामा 'मेङ्दी' भनिन्थ्यो भनेका छन् । म्याङ्दी नदीको उद्गमस्थल मुदीदेखि कालीगण्डकीमा समाहित हुने बेनीसम्मको भू-भागमा पर्ने ताकम, पुला र ज्यामरूककोटमा 'मेङ्' धर भएका मगरहरूको राज्य थियो । ती मगर राजाहरूलाई बगाले थापा भनिन्थ्यो । त्यही 'मेङ वंशी' बगाले थापाहरूको राज्यमा बहने भएकोले यो नदीलाई 'मेङ्दी' भनिन्थ्यो । त्यही मेङ्दीलाई कालान्तरमा म्याङ्दी भन्न थालिएको हो भन्ने उनीहरूको जिकिर छ । यो भनाइले परम्परागत रूपमा चल्दै आएका मान्यतालाई तोडिएको छ ।

पहिलो कुरा कुनैपनि जातिको प्रभाव रहेको क्षेत्रमा सानो एकाइको नाम मात्र नभएर पुरै भू-भागको नाम नै उसको भाषाबाट रहेको हुन्छ ।

यदि यो क्षेत्रको नाम 'मेङ्दी' शासकहरूको राज्यबाट भएको हो भने नदीको नाम मात्र यो शब्दबाट नरहेर राज्यको नाम नै 'मेङ्दी' रहनु पर्ने हो । साथै थापाहरूका अलगअलग राज्य नभएर एउटै राज्य हुनुपर्ने हो । अर्को कुरा बगाले थापा वंशवलीमा कालु थापालाई ब्राह्मणबाट जन्मिएका क्षेत्री भनिएको छ । त्यसकारण कालु थापाका सन्तानलाई मगर भन्न मिल्छ कि मिल्दैन भन्ने प्रश्न उठ्दछ । तेस्रो कुरा ताकम, पुला र ज्यामरूककोटमा थापाहरूको राज्य खस साम्राज्यको पतनपछि मात्र अस्तित्वमा रहेको देखिन्छ । ती राज्यहरूलाई पन्ध्रौँ शताब्दीमा समालवंशी राजाहरूले पराजित गरेर आफ्नो राज्यमा गाभेका थिए । त्यसकारण मध्यकालभन्दा पहिले नै अर्थात् प्राचीनकालदेखि नै यो क्षेत्रमा मानव बसोबास भएकोले यहाँका बासिन्दाहरूले यो नदीलाई कुनै न कुनै नामबाट पुकार्ने गरेको हुनु पर्दछ । अतः यो नदीको नाम 'मेङ्दी' शासकहरूको नामबाट रहेको हो भन्ने भनाइ युक्तिसङ्गत देखिँदैन ।

यो क्षेत्रमा बसोबास गर्ने मानव समुदायमा मगर र खस जातिको बाहुल्य देखिएकाले यिनै जातिहरूको भाषाबाट यस क्षेत्रका गाउँ, ठाउँ, नदी र पर्वतहरूको नामकरण गरिएको कुरामा विद्वानहरूबीच मतैक्यता छ । साथै 'म्याङ्दी नदी' को नाम मगर भाषाबाट रहन गएको हो भन्ने कुरामा पनि विद्वानहरू सहमत छन् । म्याङ्दी नदी धवलागिरी हिमालको उत्तर-पश्चिमी पाखाबाट उत्पत्ति भएर कैयौँ गाउँ, ठाउँ पारगर्दै दक्षिण-पूर्वतिर बग्दै गएर बेनीबजारमा पुग्दा कृष्णगण्डकीमा मिसिन गएको छ । यो नदीको बहाव क्षेत्रका आसपासमा दुवैतिर खेतका फाँट बनेका छन् । साथै यो नदीका धेरै ठाउँबाट जङ्घार तरेर नदीको वारपार आवतजावत गर्न सकिन्छ । त्यसकारण यो नदीको आसपासका बासिन्दाको जीवनमा यो नदी आवश्यक साधन बन्दै आएको छ । मानिसहरूले यो नदीको पानी पिउने र नुहाउने काममा प्रयोग गर्दै आएका छन् । यस क्षेत्रका अन्य नदीको पानी पिउन योग्य छैन तर म्याङ्दी नदीको पानी पिउनका लागि मिठो र निर्मल छ । अतः यो नदीको पानी पिउनलाई स्वादिलो भएको अर्थमा यसको नाम रहन गएको हो भन्न सकिन्छ ।

मगर-रोमन-नेपाली-लिम्बु-अङ्ग्रेजी संक्षिप्त शब्दकोशमा उल्लेख भए अनुसार मगर भाषामा कुनै पनि चिजको स्वाद थाहा पाउन चाख्नुलाई 'म्याङ्के' भनिन्छ । म्याङ्दी नदीको पानी निर्मल र स्वादिलो भएकोले यो पानीलाई मगर भाषामा 'म्याङ्के डी'

भनिएको र विस्तारै 'के' लोप भएर 'म्याङ डी' मात्र भन्न थालिएको हुन सक्दछ । 'म्याङ्के' को अर्थ स्वादिलो र 'डी' को अर्थ पानी भन्ने हुन्छ । स्वादिलो पानी भएकोले यो नदीलाई 'म्याङ डी' भनिन्थ्यो । अनि यसको आसपासको क्षेत्रलाई 'म्याङ्दी खोला' भनिन्थ्यो । वि.सं.२०१८ सालमा रघुगङ्गादेखि पश्चिमको म्याङ्दी खोलाको आसपासको क्षेत्रलाई अलग्गै नाम नै यही नदीको नामबाट रहन गयो । त्यसपछि 'म्याङ्दी' नामलाई परिष्कृत गरी 'म्याङ्दी' भन्न थालियो भन्ने भनाइ अन्य अवधारणाभन्दा बढी तार्किक छ ।

निष्कर्ष
म्याङ्दी जिल्लाको नामकरण सम्बन्धमा प्रस्तुत भएका विविध अवधारणाहरूको अध्ययन र विश्लेषणबाट के कुरा स्पष्ट हुन्छ भने यो जिल्लाको नाम 'म्याङ्दी' नदीको नामबाट राखिएको हो र 'म्याङ्दी' मगर भाषाबाट आएको शब्द हो । स्थाननाम कोशमा दिइएको परिभाषा अनुसार 'जनताजनार्दन नै स्थाननामको घ्रष्टा हो ।' अर्थात् जुन ठाउँमा जुन जातिको पहिलो बसोबास शुरू भयो त्यहाँका वन, पाखा, जङ्गल, नदी, हिमाल र पहाडका नाम त्यो जातिको भाषाबाट रहनु स्वभाविकै हो । म्याङ्दी मगराँत क्षेत्र हो । मगरले बोल्ने भाषा भोट-वर्मेली परिवारको भाषा हो । यद्यपि रघु, म्याङ्दी र कालीको दोभानमा पौराणिककालदेखि नै ऋषिमुनिहरूले तपस्या गरेर बस्ने गरेको र उनीहरूले ती नदीलाई जयन्ती, मङ्गला र काली भन्ने गरेको हुन सक्दछ । तर आम जनसमुदायले यी तीनवटै नदीलाई आफ्नै मातृ भाषाको नामबाट पुकार्दथे ।

स्थाननाम कोशमा दिइएको परिभाषा अनुसार भोट-वर्मेली परिवारबाट आएको शब्दको अन्त्यमा 'लड' (लुङ), 'जोड' (जुङ), 'ला', 'लग्ना', 'दि', 'खु', आदि प्रत्यय रहन्छन् । 'म्याङ्दी' शब्दको अन्त्यमा 'दी' प्रत्यय आएको छ । त्यसकारण यो शब्दलाई मगर भाषाको शब्द हो भन्ने ठहर गर्न सकिन्छ । मगर भाषामा 'म्याङ्के' को अर्थ स्वादिलो र 'डी' को अर्थ पानी भन्ने हुन्छ । स्वादिलो पानी भएकोले यो नदीलाई 'म्याङ डी' भनिन्थ्यो । अनि यसको आसपासको क्षेत्रलाई 'म्याङ्दी खोला' भनिन्थ्यो । वि.सं.२०१८ सालमा रघुगङ्गादेखि पश्चिमको म्याङ्दी खोलाको आसपासको क्षेत्रलाई अलग्गै जिल्ला क्रयम गरिएपछि यस जिल्लाको नाम नै यही नदीको नामबाट रहन गयो । त्यसपछि 'म्याङ्दी' नामलाई परिष्कृत गरी 'म्याङ्दी' भन्न थालियो । लेखक बानियाँ, त्रि.वि.का प्रध्यापक हुनुहुन्छ ।

स्याउ .....

उत्साहीत बनेका मुस्ताङका कृषक बगेचावाटै विक्री हुन थालेकोमा अभ् दंग छन् । व्यापारीले अग्रिम पैसा दिएर स्याउ बगेचा ठेक्कामा लिएका हुन् । नटिप्टे बगेचाने खरिद गर्न थालेपछि स्याउले उचित मूल्य र बजार नपाउने समस्या हटेको थासाङ गाउँपालिका २ कोवाङका बसन्त शेरचनले बताउनुभयो ।

उहाँले ४५ बोट स्याउलाई चार लाख २५ हजार रूपैयाँमा विक्री गर्नुभएको छ । "उत्पादनमा सुधार आएको छ । व्यापारीको घुइँचो लागेको छ" तुलाचनले भन्नुभयो "स्याउको राम्रो मूल्य पाएका छौं ।" भवैको अन्तिम सातादेखि स्याउ टिप्पा उपयुक्त हुने भएपनि कतिपय व्यापारीले पाक्नु अघि स्याउ बजार पुऱ्याउन थालेका छन् ।

दशक अधिसम्म डोको र खचर लिएर आउने व्यापारीलाई फकाई फुलाई स्याउ बेच्नुपर्ने बाध्यता थियो । पहिले बजारमा पुऱ्याउन नसकिँदा स्याउ बारीमै कुहीएर खेर जान्थ्यो । सस्तोमा विक्री गर्नुपर्दथ्यो ।

थासाङ गाउँपालिका १ टुकुचेका निरज तुलाचनको बगेचामा फलेको

स्याउ नटिप्टे विक्री भएको छ । भवै पहिलो हप्ता ४१० बोटमा फलेका स्याउलाई व्यापारीले तिस लाख रूपैयाँमा ठेक्का लिएका कृषक तुलाचनले बताउनुभयो । "भनेजती मूल्य पाएपछि स्याउ पाक्नु र फल टिप्नु अघि पैस्का लिएर बगेचाने ठेक्कामा दिएको हो" तुलाचनले भन्नुभयो "स्याउ किन्न व्यापारीको प्रतिस्पर्धा छ ।"

थासाङ गाउँपालिका २ कोवाङका नरेन्द्र शेरचनले ४० बोटलाई चार लाखमा ठेक्का दिइसकेका दिईसक्नुभएको छ । गाउँकै आफन्तलाई बगेचा हेरालु राखेर काठमाडौँमा एक दशकसम्म व्यापार गरेका कोवाङका नरेन्द्र शेरचन गाउँ फर्कीएर स्याउ खेतीमा लागेका छन् । बेनी-जोमसोम सडक सञ्चालन भएपछि स्याउले बजार पाउन थालेकाले काठमाडौँको व्यापार छाडेर स्याउ स्याहार्न मुस्ताङ फर्कीएको शेरचनले बताउनुभयो ।

"अरूलाई दिदाँ पत्तिचस हजार मात्र आम्वानी हुन्थ्यो" शेरचनले भन्नुभयो "आफैले बगेचा स्याहार गर्न थालेपछि यसपाली उत्पादन पनि

बढ्यो, चार लाखमा बगेचा ठेक्कामा लगाएको छु ।" भवैको अन्तिम सातादेखि स्याउ टिप्न सुरु हुने जनाइएको छ । वि.स २०६४ मा बेनी जोमसोम सडकको ट्याक खुलेपछि किसानमा उत्साह र जाँगर पलाउनुका साथै स्याउ खेतीमा उभार आएको छ । रासायनीक मल र बिषादीको प्रयोग नगरिएको, स्वच्छ वातावरणमा उत्पादित मुस्ताङको स्याउ स्वादिलो र रसीलो हुनाले बजारमा प्रसिद्ध छ ।

बढ्दो तापक्रम र रोगकिराको समस्या स्याउ खेतीमा चुनौतीको रूपमा देखिएको मार्फा शितोष्ण वागवानि विकास फार्मका प्रमुख बालकृष्ण अधिकारीले भन्नुभयो । "पहिले स्याउ खेती हुने लेते र कुञ्जोमा अहिले स्याउका बिरुवाने छैन" अधिकारीले भन्नुभयो "तापक्रम वृद्धिसँगै स्याउखेती विस्तारै माथि चढ्दै गएको छ ।" मुस्ताङको स्याउको गुणस्तर र उत्पादन वृद्धिका लागि कृषकहरूले खेती विस्तारसँगै बगेचा र रोगकिराको ब्यवस्थापनमा प्राथमिकता दिनुपर्ने अधिकारीले बताउनुभयो ।

सबै काम एउटै छानामुनी
कलर तथा सादा छपाइ, नाइलन/डिजिटल छपाइ, स्टेसनरी तथा मसलन्द सामान, कलर तथा सादा कम्प्युटर प्रिन्ट, लेमिनेशन सेवा अर्डर बमोजिम सम्पूर्ण मसलन्द सामानहरू उपलब्ध गराइन्छ ।
प्रो. सुदर्शनकुमार श्रेष्ठ
दीप्ति अफसेट प्रेस एण्ड स्टेथनर्स
गणेशटोल बेनी, म्याग्दी
फोन नं. ०६५-५२०२४०, ५२०४४०, ५२५७६४०४४०, ५२४७६३३५५५
विजुली नभएको बेलामा जेनेरेटरको पनि व्यवस्था

खुल्यो ! खुल्यो !! खुल्यो !!!
तपाईं हाम्रै नगरी पर्वत बेनीमा बागलुङ भगवती ड्राइभिङ इन्स्टिच्युट खुलेको सहर्ष जानकारी गराउँदछौं ।

हाम्रा सेवाहरू : जीप, कार, भ्यान, मोटरसाईकल, स्कूटर सिक्का लागि हामीलाई सम्झनुहुन अनुरोध गर्दछौं । दक्ष र अनुभवी प्रशिक्षकहरूद्वारा तालिम प्रदान गरिने यस इन्स्टिच्युटको आफ्नै पर्याप्त र सुबिधायुक्त पूर्वाधार तथा सवारी साधन रहेको जानकारी गराउँदछौं । नोट ग्रुपमा आउनेहरूलाई विशेष छुटको व्यवस्था समेत रहेको छ ।
प्रो. राम के.सी
बागलुङ भगवती ड्राइभिङ इन्स्टिच्युट
पर्वत बेनी, मल्लाज जाने बाटोमा, सम्पर्क फोन ०६५५२०२९९, ५२६७६४९५५०, ५२४७७४६५५९

प्रवन्ध निर्देशक - शंकर बराईली
मो. ९८५७६४३३३४
प्रो. जीवनकुमार विश्वकर्मा
मो. ९८५७६४३३३४
"नारीको चाहना शुद्ध सुनमा मनमोहक महना"
जीवन सुन चाँदी दुकान

बेनी नगरपालिका-७, न्यूरोड, बेनीबजार
(फोन ०६५-५२०९३४)

विगत लामो समयदेखि ग्राहक महानुभावज्यूहरूको माझमा विश्वासिलो एवम् भरपर्दो सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको यस 'जीवन सुनचाँदी दुकान' ले परम्परागत तथा अत्याधुनिक डिजाइनका शुद्ध सुनबाट बनेका तयारी गरगहनाहरू उपलब्ध गराउनुका साथै कम्प्युटर तौलका माध्यमबाट सुनचाँदी खरिद विक्री समेत गर्दै आएको छ । भरपर्दो सेवाका लागि सदासर्वदा हामीलाई सम्झनुहोला ।

कक्षा ११ र १२ का सम्पूर्ण किताबहरू हामीकहाँ आइपुग्यो.
आफ्नो प्रति आजै सुरक्षित गर्नुहोस् ।
सगुन स्टेसनरी स्टोर्स
क्याम्पसचोक, बेनीबजार म्याग्दी
फोन :- ०६५-५२००३५, ५२५७६४०२५२, ५२५७६२७०३५
नोट: हामीकहाँ मन्टेइवरी/प्रि-प्राइमरीका लागि चाहिने सम्पूर्ण सामानहरू तथा पुस्तकालयका लागि चाहिने साहित्यिक पुस्तकहरू सुपथ मूल्यमा उपलब्ध छन् ।

प्रो राजन लामा सम्पर्क : ०६५-५२९२००
nfdf / 16/06 P08 efG5f 3/
बेनी नगरपालिका ८, कोटभण्डारचोक, बेनीबजार, म्याग्दी
हाम्रा सेवाहरू
पिज्जा, बर्गर, तास, सेकुवाका साथै चाइनिज कन्टिनेन्टल, नेवारी खाना ढिडो तथा खाजाका परिकारहरू सफा र स्वादिलो स्वादमा उपलब्ध छ ।
फ्रि होम डेलिभरीको पनि व्यवस्था छ ।
७ कूपन जम्मा गर्नुहोस् -
१ प्लेट म.म/चाउमिन फ्रिमा खानुहोस् ।
१ प्लेट बराबर १ कूपन लिन नबिसिनुहोला ।
यो कूपन २०७४ भाद्र महिनासम्म लागूहुनेछ ।

Our Services
Iphone Unlock, Jailbreak & repairing, Nokia, Samsung, LG, Sony, Blackberry, HTC, Flash, Unlock & Repair

प्रो. नरेश श्रेष्ठ
नरेश मोबाइल सेन्टर
हुलाकचोक, बेनीबजार, म्याग्दी
मोबाइल नं. ९८५७६४३२०९९, ९८५७६४९२०९९

बोली

शिव सरिमत
बेनी नगरपालिकामा चोरहरूको बिगबिगी बढेको छ । लुटपाट मौलाएको छ । लौ न केही कदम चाल्न पन्थो । सुरक्षा गस्ती बढाउनुपन्थो ।

कृष्ण बानियाँ
नेपालमा अन्य क्षेत्रमा जस्तै यातायात व्यवसायमा पनि चरम मनोमानी छ । आज काठमाडौंबाट बेनीको लागि चलानी बुझेर १२ जना यात्रु सहित बिहान ७.३० बजे हिडेको बाइ १५३० नं को माईक्रो हायस गाडीले साँझ ७ बजे मालढुंगा आएपछि गाडी बेनी जाँदैन भन्दै बेनीका सबै यात्रुलाई भारेर २ जना मात्र यात्रु लिएर बाग्लुङ तर्फ गयो। काठमाडौंको काउन्टरबाट बेनीको लागि यात्रु र चलानी लिएर हिडेपछि बेनीका यात्रुलाई बेनी पुऱ्याउने पने हो कि होईन ? बिरामी लिएर आएको म र अन्य यात्रुको मर्का कसले बुझिदिने हो ? अनि ड्राइभर खलासीको यो चरम लापरवाहीलाई कसले कारवाही गर्ने हो ? यातायात व्यवसायी समितिको ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छु ।

कमल विश्वकर्मा
मैले त सुरु गरेँ, हजुरहरूले नि ???
बेनी नगरपालिकाले सडक अतिक्रमण गरेर बनाईएका संरचनाहरू हटाउन परिपत्र गरे बमोजिम मेरो घरमा बनेको गाडी उकाले संरचना हटाउन सुरु गरे!!! अब हामीहरू सबै आम्हो घरमा त्यस्ता गाडी, बाईक उकाले, अस्थायी टहराहरू स्वःस्फूर्त हटाई हाम्रो नगरलाई सुन्दर सफा बनाउन लागौं!!!! सरकारी निर्णयको सहज कार्यान्वयन गर्न सहयोग गरौं!!!!

सरोज खत्री
जब नेपालमा धर्म, जात र क्षेत्रको नाममा राजनीति शुरु भयो त्यतिबेला सबैभन्दा नोक्सान एमालेलाई भयो । कांग्रेस क्षेत्रीयताको मुद्दामा केहि ढुलमुल भएपनि कांग्रेसी मजबुत तरिकाले उभिए, ओलिको चट्टानी अडान कै कारण अहिले एमाले फेरि पहिलो पार्टी बन्दैछ । जातिय क्षेत्रीय मुद्दा किनारा लागे, अब नेपालमा नयाँ पार्टी होइन, पुराना पार्टीमा नयाँ नेतृत्व खोज्नुपर्छ ।

अर्जुन थापा
म्याग्दीका मृगौला रोगी महेन्द्र गर्बुजा भन्छन् दाइ म्याग्दीका संसदहरू र नेताले फोन उठाउँदैनन, के म मरूँ त ?

थाली नाचको म्युजिक भिडियो सार्वजनिक

नवतिकल्प

म्याग्दीको चिमखोलाबाट सुरु भएको थाली नाच पछिल्लो समय देशभरी नै लोकप्रिय छ । जनजाती समुदायमा थाली नाच संस्कृतिकारूपमा स्थापित भएको छ । मेला पर्व लगायत विभिन्न कार्यक्रमहरूमा थाली नाच प्रदर्शन गर्ने गरिन्छ । गाउँमा पुग्ने पाहुनाहरूको स्वागतका लागि पनि थालीनाच उत्तिकै लोकप्रिय छ । पछिल्लो समय थाली नाचको म्युजिक भिडियो पनि बनाउन थालिएको छ ।

बिहानी डिजिटल प्रालिको प्रस्तुतिमा दिलकुमारी रामजाली गर्बुजाको थाली नाच गीतको म्युजिक भिडियो युट्युव च्यानलबाट सार्वजनिक भएको छ । कला संस्कृतिको धनी म्याग्दीमा विभिन्न मौलिक परम्पराहरू रहेको छ । जातजाति धर्मको आ-आफ्नै परम्परा र संस्कृतिहरू छन् । यस्तै मध्यका थाली नाच पनि एक हो । विशेष गरी म्याग्दी र आसपासका जिल्लाहरूमा थाली नाच नाच्ने प्रचलन छ । निकै रोचक र आकर्षक थाली नाच म्याग्दीमा मात्र सीमित नभई हाल भने देश विदेशमा समेत पुगिसकेको छ । थाली नाचमा नाच्ने ब्यक्तिले हातमा थाल राखेर हल्केलाले घुमाई-घुमाई नाच्छन् । मोडेल दिलकुमारी रामजाली गर्बुजाको लगानीमा थाली नाचको म्युजिक भिडियो तयार पारिएको हो । राम गगनको निकै मिठो मौलिक लय र शब्दमा तयार भएको गीतमा मिना गर्बुजा र लाली बुढाथोकीले निकै मिठो स्वर भरेका छन् । बिहानी डिजिटलले बजार ल्याएको म्युजिक भिडियोलाई निकै कलात्मक ढंगले प्रस्तुत गरिएको छ । दिलकुमारी रामजाली गर्बुजा, जालामाया बुढाथोकी, पानु रोक्का, मिरा रामजाली, र किस्मत तामाङको उत्कृष्ट अभिनय रहेको भिडियोलाई उमेश गुरुङले निर्देशन गर्नुभएको छ । मधुर बस्नेतको छायांकन र सुजन शाहीको सम्पादन रहेको छ ।

प्रो. पल्टन शाह
गुप्ता फ्रेस हाउस
क्याम्पसचोक बेनी बजार, म्याग्दी
फोन-०६५-५२०६४४
मो.नं. ९८५७६२२३७
हामीकहाँ कृखुरा एवम् खसीको ताजा मासु पाइनुका साथै होम डेलिभरीको पनि सुविधा छ ।

सेप्टी टंकि सफा गर्नु परेमा
मोवाइल: ९८५६०-०७५००
९८५६०-०७४००
अनुभवित कालद्वारा आयुक्त नैरिबले फोहोर मैला घोलेर निकाल्नुका साथै घनी प्रदूषण रहित नैरिबद्वारा टंकि सफा गर्नुपरेमा हामीलाई सम्बन्धार्नु ।

“खेल स्वास्थ्यको लागि - खेलाडि राष्ट्रको लागि”

बौद्ध युवा क्लब, बेनीद्वारा हिन्दुहरूको महान चाड विजया दशमी तथा शुभ दिपावली-२०७८ को पावन अवसरमा धौलागिरी अञ्चलमै सर्वाधिक राशिको पुरस्कार सहित खुल्ला (9-A Side) फुटबल प्रतियोगिता आयोजना गर्दछ ।

बौद्ध बौद्ध कप-२०७८

खुल्ला मञ्च, बेनीबजार, म्याग्दी

प्रथम पुरस्कार: १,२५,०००/-
ट्रफि, मेडल र प्रमाणपत्र

द्वितीय पुरस्कार: ७०,०००/-
ट्रफि, मेडल र प्रमाणपत्र

असोज १ देखि ५ सम्म
विविध विधाका पुरस्कारहरू

आयोजक:
बौद्ध युवा क्लब
बेनी नगरपालिका-७, मंगलाघाट, म्याग्दी

सह-आयोजक:
मंगला आमा समूह
बेनी नगरपालिका-७, मंगलाघाट, म्याग्दी

नाम दर्ता अन्तिम मिति: २०७८ भाद्र ३० गते
स्थान: मंगलाघाट बेनी, म्याग्दी

सहयोगी क्लब/संस्थाहरू

विडिया पार्टेनर
Khe! | बेनी अनलाइन | म्याग्दी अनलाइन

सुरप्रक शिव सेरचन दुर्गा बुढा मगर कृष्ण श्रेष्ठ विजय किसान
कोषाध्यक्ष (९८४७६२७०४४) सचिव (९८०६९६०८५०) खेल संयोजक एवम् उपाध्यक्ष (९८२३९६५२८९) अध्यक्ष (९८४७७७४५०७)

नवतिकल्प साप्ताहिक, प्रकाशक/सम्पादक: ठाकुरप्रसाद आचार्य, प्रधान सम्पादक: देवीप्रसाद शर्मा, कार्यकारी सम्पादक: सन्तोष गौतम, कम्प्युटर सेटिङ्ग: प्रमोद शर्मा (९८५७६२९५६०)
कार्यालय: शान्तिटोल, बेनीबजार, म्याग्दी मुद्रण: दीप्ति अफसेट प्रेस, बेनीबजार Email :- bikalpanews@gmail.com, Phone 069-520995, 9847624286